

**INGLIZ TILINI ENDI O'RGANISHNI BOSHLAGAN
O'RGANUVCHILARGA O'RGATISHDAGI MUAMMOLAR**

S.B.Sharipova

Toshkent amaliy fanlar universitetii
“Chet tillar “ kafedrasida katta o'qituvchisi
Toshkent shahar, O'zbekiston

J.M.Mirzakarimov

Toshkent amaliy fanlar universiteti talabasi
Toshkent shahar, O'zbekiston

ANNOTATSIYA: *Ushbu maqolada tilni yangi o'rganuvchilar ingliz tilini o'rgatishda duch keladigan muammolar va ularning yechimlari hamda darsni qanday boshlash to'g'risida aynan nimalardan foydalanish mumkinligi to'g'risida ma'lumotlar keltirilgan. Maqolada yangi o'rganuvchi talabalarga dialoglar tuzish, va qaysi mavzulardan boshlab o'rganish haqida ma'lumotlar keltirilgan dars mashg'ulotida o'qituvchi talabalar bilan qanday ishlashi, nimalarga e'tibor berishi, qanday zamonaviy texnologiyalardan foydalanishi to'g'risida tavsiyalar berilgan.*

Kalit so'zlar: *til, tinglab tushunish, dialog, , taktik o'rganish, ko'rgazmali materiallar, audio dars.*

PROBLEMS IN TEACHING ENGLISH TO LEARNERS

S.B.Sharipova

Tashkent University of Applied Sciences
Senior teacher of "Foreign languages"
Department Tashkent city, Uzbekistan

J.M.Mirzakarimov

Student of University of Tashkent for Applied Sciences
Tashkent city, Uzbekistan

ANNOTATION: *This article provides information on the problems and solutions that new language learners face when teaching English, as well as information on how to start a lesson. The article provides information on how to create dialogues for new learners, and what topics to learn, and recommendations on how the teacher should work with students, what to pay attention to, and what modern technologies to use in the lesson. .*

Key words: *language, listening comprehension, dialogue, , tactical learning, visual materials, audio lesson.*

ПРОБЛЕМЫ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ УЧАЩИХСЯ

С. Б. Шарипова

Ташкентский университет прикладных наук

Старший преподаватель кафедры «Иностранные языки»

город Ташкент, Узбекистан

Ж.М.Мирзакаримов

Ташкентский университет прикладных наук

город Ташкент, Узбекистан

АННОТАЦИЯ: *В этой статье представлена информация о проблемах и решениях, с которыми сталкиваются новые изучающие язык при преподавании английского языка, а также информация о том, как начать урок. В статье представлена информация о том, как создавать диалоги для новых учащихся и какие темы изучать, а также рекомендации о том, как учителю следует работать с учениками, на что обращать внимание и какие современные технологии использовать на уроке.*

Ключевые слова: *язык, понимание на слух, диалог, тактическое обучение, наглядные материалы, аудиоурок.*

Til uchun mutlaqo yangi odamni o'rgatish ham yangi, ham tajribali repetitorlar uchun qo'rqinchli istiqbol bo'lishi mumkin. Biroq, yo'l-yo'riq uchun to'g'ri texnika va materiallarga ega bo'lganingizdan so'ng, yangi boshlanuvchilar o'qitish uchun eng foydali talabalar bo'lishi mumkin.

Biz sizga darslarda foydalanishingiz mumkin bo'lgan qimmatli maslahatlar va mashg'ulotlar bilan yangi o'rganuvchilarga ingliz tilini qanday o'rgatish bo'yicha ko'rsatma beramiz. Ushbu maqolaning oxiriga kelib, siz repetitorlik faoliyatingizni boshlashga yoki oldingi o'rganish tajribasiga ega bo'lmagan talabalarga o'rgatish orqali talabalar bazasini kengaytirishga tayyor bo'lasiz.

Yangi o'rganuvchilarga ingliz tilini qanday o'rgatish haqida o'ylashdan oldin, biz yangi o'rganuvchilar til o'rganish kontekstida kim ekanligini tushunishimiz kerak. Haqiqiy boshlang'ich tilni bilishi nolga ega, bu ingliz tili kabi keng tarqalgan til bilan kam uchraydi.

Yangi o'rganuvchilar uchun ingliz tilini o'rgatish bo'yicha maslahatlar

Yangi o'rganuvchilar bilan qayerdan boshlashni bilish juda qiyin, ayniqsa ko'rsatmalar va tushuntirishlar bilan yordam beradigan umumiy tilingiz bo'lmasa. Biz dars mazmunini qanday tanlashni va uni o'quvchilarga qanday qilib samarali yetkazib berishni tushuntiramiz, siz bilan o'z tajribalarimizni baxam ko'ramiz.

Tegishli va amaliy tarkibni o'rgating

Yangi o'rganuvchilarga ingliz tilini qanday o'rgatish kerakligini o'rganishdan oldin, biz nimani o'rgatish kerakligini ko'rib chiqishimiz kerak. O'quvchilaringiz uchun to'g'ri tarkibni tanlash siz qilishingiz mumkin bo'lgan birinchi va eng muhim qadamlardan biridir.

Ko'pgina o'qituvchilar leksik to'plamlarni o'rgatishdan boshlaydilar, ular raqamlar, hayvonlar yoki oziq-ovqat kabi narsalarni o'z ichiga oladi, chunki ular boshlash uchun oddiy va oson joy kabi ko'rinadi. Biroq, bu leksik materiallar ko'pincha o'quvchilar uchun ahamiyatsiz va yangi o'rganuvchilarga jummlalar tuzish va tildan foydalanish uchun zarur bo'lgan tarkibni bermaydi.

Ish joyida potentsial mijozlar bilan gaplashish uchun ingliz tilini o'rganmoqchi bo'lgan odamni tasavvur qiling. Yigirmata hayvon nomini o'rganish

ularni maqsad sari olib bormaydi yoki hatto jumlar tuzishga imkon bermaydi. Bu o'quvchilarning tezda zerikishiga va motivatsiyasini yo'qotishiga olib keladi.

Yangi o'rganuvchilar uchun kontent tanlashning kaliti ularning tilni o'rganishdan maqsadlarini tushunish va birinchi darsdan foydalanishi mumkin bo'lgan funktsional tilni joriy etishdadir. Masalan, ish uchun ingliz tilini o'rganmoqchi bo'lgan talaba salomlashish va kirish so'zlarini o'rganishdan ko'proq foydali bo'ladi.

Har doim yangi o'rganuvchi talabalarigizdan nima uchun tilni o'rganishni va o'zlarini tanishtirish, restoranga buyurtma berish yoki xarid qilish uchun darhol foydalanishlari mumkin bo'lgan funktsional kontentni taqdim etishni so'rang. Sizning asosiy maqsadingiz ularning maqsadlari haqida bilish bo'lsa, Vizual vositalar va imo-ishoralardan foydalaning, Vizual vositalar va imo-ishoralar ma'noni etkazish uchun zarurdir, ayniqsa tilni birga o'rganishni xoxlaydigan talabalar uchun. Misol uchun, siz "Salom, mening ismim..." iborasini ism yorlig'ini kiygan va birovning qo'lini silkitgan odam tasviri yoniga qo'yish orqali qimmatli kontekst qo'shasiz.

Shuningdek, siz "salom" deganingizda qo'l silkitib, ismingizni aytayotganda o'zingizga ishora qilib, imo-ishoralar yordamida bu iborani aniqlab olishingiz mumkin. Har bir darsdan oldin tilni o'rganishdan maqsad nimaligi bilan tanishtirishning eng yaxshi usulini rejalashtiring, shunda o'quvchingizga davom etishiga yordam beradigan tasvirlar va imo-ishoralar bilan yaxshi tayyorgarlik ko'ring.

Har bir yangi so'z va ibora uchun tasvirlarni topish ko'p vaqt talab qilishi mumkin, ammo mavjud materiallardan foydalangan holda vaqtni tejashingiz mumkin. Yangi o'rganuvchilar uchun juda ko'p ajoyib darsliklar mavjud yoki siz Forum Daily kabi onlayn platformalarda dars berishingiz mumkin, ular turli mavzularda boshlang'ich dars rejalarini taklif qiladi.

Takrorlash til o'rganishda eng muhim jihatlardan biri xisoblanadi. Juda kam odam yangi so'z va iboralarni bir marta eshitgandan so'ng eslab qolmasligi mumkin, shuning uchun takrorlash til o'rgatishda juda muhimdir. Talabalarga

dars davomida yangi mazmuni bir necha marta ko‘rib chiqish orqali eslab qolishlari uchun ko‘p vaqt bering.

Buning ajoyib usullaridan biri har bir harfga so‘zni yoki yangi iboralarni aytishni o‘z ichiga oladi. Bu nafaqat talabaga bir iborani bir necha marta takrorlash imkonini beradi, balki til ritmini tushunishga va intonatsiyani yaxshilashga yordam beradi.

Takrorlash dars davomida bir xil so‘z yoki iborani bir necha marta ko‘rib chiqishdan tashqariga chiqadi. Ko‘pchilik yangi o‘rganuvchilar spiral o‘quv dasturidan foydalanish samaralidir. U til o‘rganish darslarini bir xil g‘oyalarni qayta-qayta keltirib chiqaradigan, lekin tobora ortib borayotgan chuqurlik va murakkablik bilan rejalashtirishni o‘z ichiga oladi.

Misol uchun, agar siz o‘tgan darsda asosiy kirishlarni o‘rgangan bo‘lsangiz, keyingi dars o‘zingizni tanishtirishga, keyin esa hamkasbingizni tanishtirishga qaratilgan bo‘lishi mumkin. Oldingi materialni takrorlash talabalarga ularni o‘zlashtirishga yordam beradi va siz yangi tarkib bilan shug‘ullanasiz.

Til o‘rganuvchilarda qaysi xatolarni tuzatish kerakligini bilishimiz zarur.

Siz o‘quvchilaringizga tildan to‘g‘ri foydalanishni o‘rgatmoqchisiz, shuning uchun ular qilgan har bir xatoni tuzatish vasvasasi bo‘lishi mumkin. Biroq, yangi o‘rganuvchilar shunchalik ko‘p xatolarga yo‘l qo‘yishadiki, ularning barchasini to‘g‘irlash ularni tushkunlikka solishi va darsning til o‘rganish jarayoni sekinlashtirishi mumkin.

Til o‘rgatishda xatolarni tuzatish muhim bo‘lsada, siz har bir xatoni tuzata olmaysiz. Buning o‘rniga, o‘quvchining gapini tushunarli qilish uchun darsning maqsadli tiliga yoki tuzatilishi kerak bo‘lgan xatolarga e‘tibor qarating.

Tasavvur qiling-a, siz kirishni o‘rganyapsiz va o‘quvchingiz: "Men yaxshi muvaffaqiyatga erishaman", deydi. "Qilish" va "qilish" fe‘llariga e‘tibor bermasangiz, bu xatoni tuzatishga vaqt ajratishingiz shart emas. O‘quvchini chalg‘itmaslik va potentsial ravishda tushkunlikka tushirish o‘rniga, siz ularni tabiiy ravishda: "Ha, yaxshi muvaffaqiyatga erishmoqdasiz" kabi javob bilan tuzatishingiz mumkin.

Tilni o'rganishni soddalashtiring va ko'rgazmali qurollardan foydalaning

Yangi o'rganuvchilar bilan gaplashganda oddiy va aniq tilga oid materiallardan foydalanish juda muhimdir. Jumalaringiz grammatik jihatdan to'g'ri ekanligiga ishonch hosil qiling, lekin ularni iloji boricha qisqartiring va ularni sekin yetkazing. Shuningdek, idiomalar, frazali fe'llar yoki "bir nechta" umumiy iboralarni ishlatmang.

Tasavvur qiling-a, siz oddiy tinglash vazifasini kiritmoqchisiz, unda talaba odamning futbolkasi rangini aniqlashi kerak. Turli talabalarga ularning darajasiga qarab nima deyishimiz mumkinligiga misol:

Murakkab: Keling, audioni ko'rib chiqamiz va u Devidning ko'ylagi haqida nima deyishini bilib olaylik.

O'rta: Ushbu audioni tinglang. Ayol Dovudning ko'ylagi haqida nima deydi?

Yangi o'rganuvchi: Tinglang. Dovudning ko'ylagi qanday rangda?

Yangi o'rganuvchilar uchun qo'shimcha aniqlik kiritish uchun siz ularga vazifani tushunishga yordam berish uchun imo-ishoralar yoki tasvirlardan foydalanishingiz mumkin. Misol uchun, tinglang, deganda quloqlaringizni ushlab, so'zning rangini ta'kidlab, keyin ko'ylagingizga ishora qilishingiz mumkin.

Tushuntirishlaringizga aniqlik kiritishning yana bir ajoyib usuli - talabangizdan bajarishni so'ragan vazifani namoyish qilishdir. Misol uchun, agar ular bir qator so'zlarni ko'rib chiqishlari va rasmdagi mos keladigan tasvirlarni aylanaga olishlari kerak bo'lsa, tushuntirish paytida buni birinchi so'z bilan ko'rsatishingiz mumkin.

Boshlang'ich dars g'oyalari va faoliyati

Biz yangi o'rganuvchilarni o'rgatishda sizga yordam beradigan individual maslahatlarni ko'rib chiqdik, ammo siz hali ham boshlang'ich darsi qanday ko'rinishini bilmasligingiz mumkin. Biz quyida misol darsini yaratdik, shunda siz amalda ko'rib chiqqan ba'zi maslahatlarni ko'rishingiz mumkin.

Birinchi mashg'ulot: oddiy tinglash

Ko'pgina o'qituvchilar yangi o'rganuvchilar bilan mashg'ulotlarni tinglashdan qochishadi, chunki ular juda oz so'zlarni tushunadilar. Biroq, audio kliplar mavzularni tanishtirish, o'quvchilarni til tovushlari bilan tanishtirish va ularga allaqachon bilgan bir nechta so'zlarni aniqlashga yordam berishning ajoyib usuli bo'lishi mumkin.

Siz boshlang'ich tinglash mashg'ulotlarini onlayn va darsliklarda topishingiz mumkin, lekin siz o'zingizning shaxsiy so'zlaringizni va iboralarni kiritishingiz va darslaringizni shaxsiylashtirishingiz mumkin. Misol uchun, agar talabangiz restoranlarda qanday buyurtma berishni o'rganmoqchi bo'lsa, siz shunday oddiy dialog yozishingiz mumkin:

- Ofitsiant: Salom, nima ichishni xohlaysiz?
- Shaxs: Menga Coca-Cola kerak, iltimos.
- Ofitsiant: Siz nima yeyishni xohlaysiz?
- Shaxs: Menga gamburger kerak, iltimos.

Ovozingizni yanada ishonchli qilish uchun restoran tovushlarini fonda ijro etishingiz mumkin. Talabalarangiz dialogdagi barcha tillarni tushunmasalar-da, ular bir nechta so'zlarni bilishlari va kontekstdan nima sodir bo'layotganini tushunishlari mumkin.

Misol uchun, siz o'quvchilaringizga to'rtta joyning rasmlarini ko'rsatishingiz va ulardan audio qayerda bo'lishini so'rashingiz mumkin. Agar ular ilgari "restoran" so'zini bilmasalar ham, ular to'g'ri rasmga ishora qilish va so'zni o'rganishni boshlash uchun etarli kontekstga ega bo'lishlari kerak.

Keyin ularga to'rtta ichimlikni ko'rsatib, qaysi biri buyurganini so'rashingiz mumkin. Nihoyat, ovqat bilan ham xuddi shunday qilishingiz mumkin. Bu kabi oddiy tinglash mashg'ulotlari o'quvchilarga hatto ko'p narsani tushunmasa ham, tilni dekodlashga yordam beradi. Shuningdek, ular mavzuga tegishli lug'at bilan tanishadilar va o'ziga bo'lgan ishonchni oshiradilar.

Ikkinchi mashg'ulot: Yo'qolgan doska

Tinglash mashg'ulotlari mavzularni tanishtirish uchun juda yaxshi bo'lsa-da, yangi boshlanuvchilar bir necha marta eshitgandan so'ng funktsional til

qismlarini o'zlashtirishlari dargumon. O'quvchilaringizga foydali iboralarni eslab qolishlariga yordam berish uchun doskaning yo'qolishi usulini sinab ko'ring.

Audio klipingizda ishlatgan dialogingizni yozing va o'quvchingiz bilan uni o'qishni mashq qiling. Ular faqat bir nechta so'zlarni tushunishadi, lekin yo'l-yo'riq uchun tasvirlar va ular biladigan bir nechta so'zlar bilan ular har bir iboraning vazifasini tushunadilar.

So'zlarni burg'ulashga vaqt ajratganingizdan so'ng, so'zlarni birma-bir qoplashni boshlang. Bu o'quvchilarga funktsional iboralar ichidagi elementlarni payqashga va o'z bilimlarini retseptivdan samaraliga aylantirishga yordam beradi. Taxminan o'n besh daqiqa davomida ushbu mashqni bajarganingizdan so'ng, o'quvchingiz suhbatning katta qismlarini yordamisiz aytib bera oladi.

Uchinchi harakat: Faoliyatni shaxsiylashtiring

Funktsional tilni kiritganingizdan so'ng, siz o'quvchilarga darsingiz mavzusiga oid ko'proq lug'atni o'rganishga yordam berishingiz mumkin. Buni amalga oshirishning ajoyib usullaridan biri bu o'quvchiga faoliyatni shaxsiylashtirishga ruxsat berishdir.

Misol uchun, siz o'quvchilaringizga har bir so'zning yonida turli xil ichimliklar va taomlarni o'z ichiga olgan menyuni ko'rsatishingiz mumkin. Keyin, siz ularni dialogda "Coca-Cola" ni o'zlari tanlagan ichimlik va "gamburger" ni o'zlari yoqtirgan taom bilan almashtirishga undashingiz mumkin.

Ushbu yuqori interaktiv faoliyat yangi lug'atni mazmunli va shaxsiylashtirilgan tarzda kiritib, uni yanada esda qolarli qiladi. Dars oxirida sizning talabangiz restoranda buyurtma berishni qulayroq his qilishi kerak, bu bir nechta hayvonlarning ismlarini bilishdan ko'ra ko'proq foydalidir.

Yangi o'rganuvchilarga til o'rgatish juda qiyin, ammo ularning tez yaxshilanishini ko'rish juda foydali bo'lishi mumkin. Yangi Yangi o'rganuvchilarni o'rgatish uchun ko'nikma va ishonchga ega bo'lish, shuningdek, talabalar bazasini kengaytirish yoki o'qitish sayohatingizni boshlashning ajoyib usuli hisoblanadi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, xorijiy tillarni o'rganish jarayonida xatolarga yo'l qo'ymaslik va muammolarga duch kelmaslik uchun til o'rganishga nisbatan masuliyatliroq bo'lish, muntazam o'z ustida ishlab borish lozim. Nafaqat til o'rganish, balki har qanday vazifada muvaffaqiyatga erishish uchun doimiylikka amal qilish lozim. Shundagina o'rganilayotgan tilni to'liq egallashga erishish mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. F.M.Muhammadjonov. «O'rta maktab o'quvchilarining ingliz tilini o'rganishda duch keladigan qiyinchiliklar». Maqola.
2. T. Robins «Maqsadga qanday erishiladi» 2013.
3. Z.Po'latova «Xorijiy tillarni o'rganishdagi muammolar». Maqola.
4. Сергеева, Э. С. (2021). Категория пространства в художественной литературе. Экономика и социум, (1-2), 957-960.
5. Сергеева, Э. С. (2020). Образ культурного пространства романов Л. Соловьева «Повесть о Ходже Насреддине» И А. Волоса «ВОЗВРАЩЕНИЕ В ПАНДЖРУД». Экономика и социум, (11), 1283-1286.
6. Сергеева, Э. С. (2020). Приём понимания как один из способов интерпретации художественного текста. Academic research in educational sciences, (4).
7. Shayxislamov, N. (2021). O'QUVCHILARNING YOZMA SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA YOZMA ISHLARNING O'RNI. Scientific progress, 2(1), 1659-1664.
8. Shayxislamov, N. (2020). Ona tili darslarini o'qitishda kakografiya usulini qo'llash. Янги Ўзбекистонни куриш ва ривожлантиришда ёшларнинг фаоллиги, 317-320.
9. Shayxislamov, N. (2020). Proverb as an object of linguistic analysis. Yoshlarning innovatsion faolligini oshirish, ma'naviyatini yuksaltirish va ilmfan sohasidagi yutuqlari, 31-33.
10. Шайхисламов, Н. (2020). Понятие заглавия с позиции когнитивной стилистики. Студенческий, 28(144), 32-33.

11. Shayxislamov, N. (2021). BADIY NUTQDA “ISHLAMAYDIGAN” SO‘ZLARNING LINGVOPOETIK XUSUSIYATLARI. Scientific progress, 1(6), 122-126.
12. Jarasbayev, N. (2021). O‘ZBEK FOLKLORSHUNOSIGI, TARIXI VA UNING ADABIYOTDAGI O‘RNI. Academic research in educational sciences, 2(5), 1325-1331.